

RĪGAS VĒSTURISKĀ CENTRA SAGLABĀŠANAS UN ATTĪSTĪBAS PADOME

2020. gada 22.jūlijā

Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde (NKMP) Rīgā, Pils ielā 22 – 105 (projektu pārstāvji piedalās attālināti ar video starpniecību)

356. sēdes PROTOKOLS

Sēdē piedalās: Padomes locekļi: A.Kronbergs, J.Asaris, V.Brūzis, I.Purmale, J.Dambis, A.Kušķis, I.Tapiņa;

Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes pārstāvji: M.Levina, I.Bula, K.L.Rožlapa

Projektu pārstāvji:

A.Blaževics – Skolas iela 18, Rīga;

J. Rotčenkovs, Z. Deruma – Tērbatas iela 84, Rīga;

R.Mednis – Ēveles iela 14, Rīga.

Sēdi vada: A.Kronbergs

Sēdi protokolē: A.Rupenheite

Sēdi atklāj: 14.00

1.

Padomes 356. sēdes darba kārtība (pielikums nr. 1)

A.Rupenheite informē par papildus informatīvu jautājumu saistībā ar digitālo reklāmu izvietojumu Rīgas vēsturiskajā centrā. Jautājuma ierosinātājs Rīgas pilsētas būvvalde, NKMP. Padome apstiprina darba kārtību ar papildus informatīvu jautājumu.

2.

Padomes 357. sēde

Padomes 357. sēdi sasaukt 19.augustā plkst. 14:00.

3.

Dzīvojamās ēkas pārplānošana un veikala telpu izbūve ēkā Tērbatas ielā 84, Rīgā, iesniedzējs: NKMP.

M.Levina informē par iesniegumu. Jautājums par arhitektoniskā risinājuma iederību kultūrvēsturiskajā vidē.

Projekta pārstāvji informē par iesniegumu, prezentē projekta materiālus. Esoša trīs stāvu ēka, kurai plānota piebūve. Jumta izbūve ir veidota, analizējot apkārtnes vidi, ēkas ar līdzīga raksturu jumtiem.

V.Brūzis uzdod jautājumu par rīzālītu izbūvēm, kas veidotas dažādā izpildījumā. Projekta pārstāvji paskaidro, ka analizēti vēsturiskie materiāli, uz kā pamata veidots jaunais risinājums. Ir esoša kāpņu telpa, kas ir izvirzīta no fasādes un tādēļ tiek turpināta tādā pašā veidā.

A.Kušķis: Vai jaunajā formātā ēka neiziet ārpus zemes gabala robežām? Projektētājs apliecina, ka ēkas apjoms neiziet ārpus zemes gabala robežām.

Kāda veida telpas ir pret pagalmu jaunajā paaugstinātajā daļā? Projektētājs paskaidro, ka šajā daļā ir palīgtelpas, nav plānotas dzīvojamās telpas.

A.Kušķis: Tērbatas iela posmā no Matīsa ielas līdz Tallinas ielai ir ļoti nevienmērīga un katrs risinājums ir diskutējams, jo ir vērojama tendence paaugstināt nelielās ēkas. Ņemot vērā, ka ēka ir ar nelielu kultūrvēsturisko vērtību, pārveidojumi ir pieļaujami un pamatoti, tomēr vērtējot vizuālo ainavu un esošās ēkas harmonisku iederību vidē, jaunās ēkas daļa veido mehānisku siluetu, kas pārskatāmā periodā vēl būs uztverams no Tērbatas ielas puses. Jaunā daļa atšķiras no vecās daļas, kas ir pieņemams

paņēmiens, tomēr kopumā uzskatu, ka risinājums vēl nav līdz galam izstrādāts.

Padome konstatē, ka projekts ir Būvprojekta minimālajā sastāvā izmaiņas.

J.Dambis: iesniegtais risinājums paredz ļoti būtiskas pārmaiņas ēkas apjomam un uzskatu, ka paredzētais, paaugstinātais apjoms ir pārspīlēti liels. Plānotā būvniecība neuzlabos pilsētvides ainavu. Uzskatu, ka mansarda risinājums divu stāvu augstumā nav raksturīgs Rīgas vēsturiskajam centram. Atzinīgi novērtē, ka ir sniegti labi sagatavoti materiāli un analīze, kas pārliecinoši sniedz risinājuma atspoguļojumu. Foto attēli no Artilērijas ielas puses labi apliecina, ka esošā ēka iederas vidē un plānotais divu līmeņu paaugstinājums ir pārspīlēts. Ņemot vērā iepriekš minēto, atturo atbalstīt iesniegto priekšlikumu. Pārveidojumi ir iespējami, tomēr šis risinājums ir pārāk smagnējs.

V.Brūzis: Iesniegtajā risinājumā mulsinoši ir dažādie izmantotie paņēmieni – gan rizalīta risinājumā, gan fasādē pret pagalmu, kas tiek veidota noslēgta. Ja tiek veidots atšķirīgs risinājums, tad visam jābūt atšķirīgam, arī pretugunsmūris jārisina ar citu apdari.

I.Purmale: Uzskatu, ka piedāvātais risinājums skatā no gala fasādes nav iederīgs pilsētvidē, jo tas disharmonē ar pārējo apbūvi un ir pārāk ekspresīvs un agresīvs.

I.Tapiņa: piedāvātais ēkas apjoms ar divu stāvu papildinājumu neievieš harmonisku proporciju. Neatbalstu iesniegto priekšlikumu.

J.Asaris: tiek veidots pārāk augsts un masīvs būvapjoms, kas proporcionāli nav iederīgs esošajā vidē.

A.Kronbergs: svarīgi apzināties, ka kopumā pārveidojumi ir pieļaujami, kas uzlabo pilsētas ietilpību savās esošajās robežās – ēkās, kurās jau ir izveidota noteikta infrastruktūra. Mēģinājums ir labs un atbalstāms. Priekšlikumā ir vērojama pārāk liela vēlēšanās piemēroties kādam citam objektam apkārtnē. Par iesniegto risinājumu rodas iespaids kā par atsevišķu dizaina elementu, kurš uzlikts citam objektam.

Projekta autori apliecina vēlmi atlikt jautājuma izskatīšanu un lēmuma pieņemšanu šajā sēdē nolūkā turpināt darbu pie projekta pilnveidošanas, un izskatīt atkārtoti kādā no nākamajām sēdēm.

4.

Galleria Riga Dzirnavu ielā 67, Rīgā esošā jumta izbūves pirmsprojekta priekšlikums; Iesniedzējs: Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde

---

M.Levina informē par iesniegumu. Plānots veidot trīs jaunas sezonāla rakstura galerijas virs ēkas.

Projekta pārstāvji informē par iesniegumu. Pamatojoties uz 2020.gada martā noteikto ārkārtas stāvokli valstī, pasūtītājs ir iniciējis domu par veidu, kā rast kompromisu situācijai, kas vēsturiski uz esošās ēkas Dzirnavu ielā 67 jumta ir radīta, lai veidotu maksimālu atvērumu un plašumu publiskai telpai. Daudz kas no attēlotā jau ir izbūvēts, bet iesniegtajā risinājumā ir centieni parādīt citu skatījumu par konkrēto risinājumu, kas būtu labākais ēkai.

Ekspluatācijā ir nodotas visas inženiertehniskās būves un vairākas nojumes. 2019.gadā izbūvētās nojumes šobrīd ir pārveidotas, noņemot sienas un saglabājot tikai jumta pārsegumus, lai nodrošinātu maksimālu atvērtību.

J.Dambis: par šo ēku Padomei ir bijusi ļoti stingra nostāja, jo ēka dēļ apjoma un augstuma pietiekami labi neiederas Rīgas vēsturiskajā centrā. Jāņem vērā, ka tās attīstība sākās vēl pirms Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības likuma pieņemšanas. Ja aplūkotu ēku pirms jumta plaknes attīstības, kad jumta ainava bija bez vizuāli uztverama salauzījuma, arī tad tā nebūtu iederīga pilsētvidē.

Šobrīd svarīgi fiksēt, kas jau pastāv uz vietas objektā un salīdzināt ar iesniegtajiem materiāliem. Padomei principiāli jāvērtē jautājums – vai jumta plakne jāattīra, vai tomēr notikusī attīstība ir pieļaujama.

Priekšlikums Padomes viedoklim: Padome secina, ka vienlaidus plakans jumts tik lielam ēkas apjomam nav iederīgs Rīgas vēsturiskā centra jumtu ainavā un viegla rakstura jumta plaknes salauzījums jumta ainavu vizuāli uzirdina, padarot to harmoniskāku. Institūcijām izvērtēt no tiesiskā viedokļa un nepieļaut turpmāku attīstību, kas negatīvi ietekmētu jumta ainavu.

A.Kušķis: pievienojos domai par nepieciešamību uzlabot jumta ainavu.

Esošajā situācijā nojumes nodrošina iecienītu publisku vietu ar restorānu, līdz ar to, jāņem vērā arī sabiedriskā labuma aspekts, kas, izvērtējot tiesiskos aspektus, varētu būt par pamatu izņēmumam un pretimnākšanai attīstībai.

V.Brūzis: lai situācija būtu likumīga, labākais ceļš būtu lokālplānojuma izstrāde. Sezonāla rakstura būvei ir arī drošības jautājumi, īpaši atrodoties uz ēkas jumta.

Padome balso par lēmumu: Padome uzskata, ka ēkas jumta ainavas vizuāla salauzīšana ir iederīgāka Rīgas vēsturiskajā centrā, nekā pilnīgi gluds jumts. Padome atbalsta jautājuma virzību. Objekta jumta attīstība maksimāli saistāma ar publisko funkciju nodrošināšanu un jārisina, ievērojot normatīvo aktu prasības.

Par: 7 - A.Kronbergs, J.Asaris, V.Brūzis, I.Purmale, J.Dambis, A.Kušķis, I.Tapiņa;
Pret: 0;
Atturas: 0.

Padomes lēmums: Padome uzskata, ka ēkas jumta ainavas vizuāla salauzīšana ir iederīgāka Rīgas vēsturiskajā centrā, nekā pilnīgi gluds jumts. Padome atbalsta jautājuma virzību. Objekta attīstība maksimāli saistāma ar publisko funkciju nodrošināšanu un jārisina, ievērojot normatīvo aktu prasības.

5.

Ēkas pārbūve par daudzdzīvokļu dzīvojamo ēku Ēveles ielā 14, Rīgā; Iesniedzējs: Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde

---

M.Levina informē par iesniegumu.

Projekta pārstāvis R.Mednis informē par projektu. Plānota 4 stāvu daudzdzīvokļu dzīvojamā ēka. Uz jumta tiks veidota koplietošanas telpa. Skaidro ēkas augstuma veidošanas veidu, uz kā pamata radīta ēkas ģeometrija. Plānots veidot dzīvo zaļo sienu ar automātisko laistīšanas sistēmu.

A.Kronbergs uzdod jautājumu par ēkas kopējās formas pamatojumu.

R.Mednis pamato ēkas formu ar zemes gabala novietojumu un attālumu līdz kaimiņu ēkas apbūvei. Nošķēlums veidots nolūkā saglabāt vēsturisko attālumu, jo normatīvie akti pieļauj saglabāt attālumu, bet tas nedrīkst tikt samazināts.

A.Kušķis uzdod jautājumu par mazo vēsturisko ēku, kura ir novērtēta kā ēka ar nelielu kultūrvēsturisko vērtību.

R.Mednis informē, ka ņemot vērā nelielo ēkas vērtības līmeni, nav veikta detalizēta inventarizācija un māksliniecisko vērtību uzskaitē. Ir tikai konstatējams, ka ēkā ir vēsturiskie koka slēģi, koka apšuvums un šīfera jumts.

A.Kušķis: pirmais iespaids par iesniegto projektu ir, ka tas vēl ir meklējumu procesa sākumā. Vēl nav pētīta esošā apbūve, kas ir viens no pirmajiem darbiem, plānojot jaunu attīstību. Jaunā priekšlikuma ēkas augstums tiek pārkāpts. Uzskatu, ka priekšlikums vēl ir negatavs un to vēl nav iespējams vērtēt. Zaļā siena kā eksperiments varētu būt pieņemama.

V.Brūzis: Pārbūves risinājumā izmantots matemātisks modulis, kas rezultātā veido samocītu projektu. Situācija zemes gabalā dod iespēju veidot normāla izmēra ēku, izmantojot perimetrālas apbūves principus.

I.Tapiņa: Risinājums ir būvprojekta ģeometrisks atspoguļojums. Matemātiskais modulis apliecina, ka burtiski izpildot maksimāli būvnormatīvus var iegūt lietojamu ēku, tomēr līdz labai arhitektūrai vēl ir jāstrādā.

J.Dambis izsaka nožēlu, ka nelielā vēsturiskā ēka tiks zaudēta, jo arī šāda ēka sniedz savu vides raksturu. Ja ēkas nojaukšana ir neizbēgama, tad šī vieta nav maksimāli jāpiepilda ar jaunu būvjomu. Zaļā fasāde ir atbalstāma, bet uzskatu, ka projekts vēl nav tādā pakāpē, ka tas būtu tieši konkrētajai vietai radīts. Projektā ir arī labas lietas un elementi, ko iespējams izmantot.

I.Purmale: uzskatu, ka plānā nošļauptais stūris sevi neattaisno. Novietojums plānā diktē telpisko formu, kas sarežģī uzdevumu projektētājam. Ieteikums veidot sabalansētu risinājumu, piemēram, taisnstūra apbūves risinājumu.

Projektētājs apliecina, ka vēlas pārskatīt risinājumu un lūdz atlikt lēmuma pieņemšanu šajā sēdē.

J.Asaris aicina iekļūt mazajā vēsturiskajā ēkā un novērtēt tajā saglabājamās vērtības.

4.

Dzīvojamās mājas pārbūve par multifunkcionālu ēku Skolas ielā 18, Rīgā; Iesniedzējs: S24 Management SIA

Projekta pārstāvis informē par iesniegumu – plānots veikt ēkas pārbūvi, veidojot piecu stāvu apbūvi ar mansarda stāvu. Ņemot vērā, ka ir esoša vēsturiska ēka, plānots saglabāt ielas fasādi. Jauno apbūvi veidot ap esošo fasādi stiklā, lai nekonkurētu un izceltu esošo apbūvi. Ēkas apjoms ņemts pēc blakus esošo ēku augstumiem. Perimetrālā apbūve, kas ievēro noteiktos normatīvus. Lūgums sniegt konsultāciju par ēkas iespējamo risinājumu.

Padome konstatē, ka ēka Skolas ielā 18 ir novērtēta kā kultūrvēsturiski vērtīga ēka, kas nepieļauj ēkas pārbūvi. Iesniedzējs ir vairākkārt vērsies ar lūgumu pārvērtēt ēku, ņemot vērā vēlāku laiku 1950 – 70 gadu uzslāņojumus, kas ir vēl diskutējami dēļ savas kvalitātes.

Padome diskutē par ēkas vērtību - oriģinālā ēka nav pilnībā saglabājusies, saglabājušās konstrukcijas un iespējams atsevišķas detaļas.

V.Brūzis atgādina par līdzīgu situāciju, kad ēkas pārbūves ieceres risinājums tika rasts atklāta arhitektūras ideju konkursa veidā, kā rezultātā tika iegūts ļoti labs risinājums.

Padome balso par lēmumu: Padome rosina jautājuma par dzīvojamās mājas pārbūves par multifunkcionālu ēku Skolas ielā 18, Rīgā risināšanā atgriezties pie ēkas kultūrvēsturiskā novērtējumā, ņemot vērā papildus pētījumus un analīzes, tajā skaitā tehnisko stāvokli. NKMP sadarbībā ar Būvvaldi sagatavot jautājumu no kultūrvēsturiskās vērtības vērtējuma viedokļa un izskatīt atkārtoti Padomē.

Par: 7 - A.Kronbergs, J.Asaris, V.Brūzis, I.Purmale, J.Dambis, A.Kušķis, I.Tapiņa;

Pret: 0;

Atturas: 0.

Padomes lēmums: Padome rosina jautājuma par dzīvojamās mājas pārbūves par multifunkcionālu ēku Skolas ielā 18, Rīgā risināšanā atgriezties pie ēkas kultūrvēsturiskā novērtējumā, ņemot vērā papildus pētījumus un analīzes, tajā skaitā tehnisko stāvokli. NKMP sadarbībā ar Būvvaldi sagatavot jautājumu no kultūrvēsturiskās vērtības vērtējuma viedokļa un izskatīt atkārtoti Padomē.

4.

Digitālās reklāmas Rīgā izvietojums; lerosinātājs: Rīgas pilsētas būvvalde.

V.Brūzis informē par reklāmas izvietojuma jautājumiem pilsētvidē, izmantojot digitālās tehnoloģijas. Nepieciešama vienota nostāja, kā attiekties pret šādiem risinājumiem, kas nākotnē parādīsies arvien vairāk.

Rīgas domes Vides dizaina pārvalde sagatavos izskatāmo materiālu Padomes sēdei 19.augustā par dažāda veida vides reklāmām un stendiem, kā arī pieaicināt reklāmu izstrādātājus piedalīties sēdē.

J.Dambis informē par vietām pilsētā, kur šādas reklāmas ir nepiemērotas arī no satiksmes drošības viedokļa, īpaši krēslas stundās vai miglas laikā, kas pamato, ka šāda diskusija ir nepieciešama. Var tikt noteiktas zonas pilsētā, kur šādas modernās tehnoloģijas nedrīkst tikt izmantotas, lai saglabātu pilsētas vēsturisko noskaņu. Arī reklāmu izgatavotāji ir ieinteresēti šādā diskusijā, lai radītu kvalitatīvus risinājumus pilsētā.

Sēdi slēdz 17:05

Sēdi vadīja:

A.Kronbergs

Sēdē piedalījās:

J.Asaris

V.Brūzis

J.Dambis

A.Kušķis

I.Purmale

I.Tapiņa

Sēdi protokolēja

A.Rupenheite